

अहिंसायश्चक्यप्रतिज्ञासूक्ष्माहिंसायाअपरिहार्यत्वात्तथापिदृष्टबीभत्सांहिंसात्यजेदेवेत्याहद्वाभ्यां अहिंसेति ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ उपपातकमभ्यस्तंमहापातकतांत्रजेदितिस्थतेःसूक्ष्मापिहिंसाऽभ्यासाद्वहुलीभूयबाधैवेत्याशयनाव्ययुराह भूमेरिति नानुपहृत्यभूतानिभोगःसंभवतीतिन्यायाज्जीवितोऽपरिहार्यैवहिंसेत्यर्थः ॥ १९ ॥ २० ॥ किंकथंत्वंमन्यसेऽहिंसामितिशेषः ॥ २१ ॥ यतिरहिंसाप्रकारमसं

अहिंसासर्वधर्माणामितिदृष्टानुशासनं ॥ यदाहिंसंभवेत्कर्मतत्कार्यमिति विग्रहे ॥ १६ ॥ अहिंसेतिप्रतिज्ञेयंयदिवक्ष्याम्यतःपरं ॥ शक्यं बहुविधं कर्तुंभवताकार्यदूषणं ॥ १७ ॥ अहिंसासर्वभूतानांनित्यमस्मासुरोचते ॥ प्रत्यक्षतःसाधयामोनपरोक्षमुपास्महे ॥ १८ ॥ अध्वर्युरुवाच भूमेर्गंधगुणानभुक्षेपिवस्यापोमयानुरसान् ॥ ज्योतिषांपथ्यसेरूपंस्थशस्यनिलजान्गुणान् ॥ १९ ॥ शृणोष्याकाशजान्शब्दान्मनसामन्यसेमतिं ॥ सर्वाण्येतानिभूतानिप्राणाइतिचमन्यसे ॥ २० ॥ प्राणादानेनिवृत्तौसिंहिसायांवर्त्ततेभवान् ॥ नास्तिचेष्टाविनाहिंसांकिंवात्वंमन्यसेद्विज ॥ २१ ॥ यतिरुवाच अक्षरंचक्षरंचैवद्वधीभावोयमात्मनः ॥ अक्षरंतत्रसद्भावःस्वभावःक्षरउच्यते ॥ २२ ॥ प्राणोजिह्वात्मनःसत्वंसद्भावोरजसासह ॥ भावैरैतैर्विमुक्तस्यनिर्द्वंद्वस्यनिराशिषः ॥ २३ ॥ समस्यसर्वभूतेषुनिर्ममस्यजितात्मनः ॥ समंतात्परिमुक्तस्यनभयंविद्यतेक्षचित् ॥ २४ ॥ अध्वर्युरुवाच सद्भिरेवेहसंवासःकार्योमतिमतांवर ॥ भवतोहिमतंश्रुत्वाप्रतिभातिमतिर्मम ॥ २५ ॥ भगवन्भगवद्वृद्ध्याप्रतिपन्नोब्रवीम्यहं ॥ व्रतंमंत्रकृतंकर्तुर्नापराधोस्तिमेद्विज ॥ २६ ॥ ब्राह्मणउवाच उपपत्त्यायतिसूष्णींवर्त्तमानस्ततःपरं ॥ अध्वर्युरपिनिर्मोहःप्रचचारमहामखे ॥ २७ ॥ एवमेतादृशंमोक्षंसुसूक्ष्मंब्राह्मणाविदुः ॥ विदित्वाचानुतिष्ठतिक्षेत्रज्ञेनार्थदर्शिना ॥ २८ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआश्वमेधिकेपर्वणिअनुगीतापर्वणिब्राह्मणगीतासुअष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥ ॥ २९ ॥ ब्राह्मणउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ कार्तवीर्यस्यसंवादंसमुद्रस्यचभाविति ॥ १ ॥ कार्तवीर्यार्जुनोनामराजाबाहुसहस्रवान् ॥ येनसागरपर्यंताधनुषानिर्जितामही ॥ २ ॥ सकदाचित्समुद्रातिविचरन्बलदर्पितः ॥ अवाकिरन्शरशतैःसमुद्रमितिनःश्रुतं ॥ ३ ॥

गितामाह सद्भावःसद्रूपत्वभावःसुतरामभावःकालत्रयेप्यसत्त्वं ॥ २२ ॥ प्राणादिव्यवहारस्तुरजसामाययासहस्थितःसद्भावएव भांतिविशिष्टंसेवव्यवहाररूपमित्यर्थः एतैःप्राणादिभिर्मुक्तस्यअतएवनिर्द्वंद्वस्य ज्ञानेनैकैकल्पकभांतिबाधात् ॥ २३ ॥ भयंमेत्यस्वादंतिचेतानितिशास्त्रोक्तं ॥ २४ ॥ त्वदुपदेशद्वहमपिमंत्रकृतंकुर्वन्नुप्येइत्याह सद्भिरित्यादिना ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलंकंठीयेभारतभाबदीपेअष्टाविंशतित्तमोऽध्यायः ॥ २८ ॥ ॥ २९ ॥ इंद्रियजयरमहच्छीर्यमित्युपोहानयत्यध्यायेन अत्रापीति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥